

Sygn. akt IV Ua 43/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Jacek Witkowski

Sędziowie : SO Katarzyna Antoniak

SO Elżbieta Wojtczuk (spr.)

Protokolant : asystent sędziego Emilia Józwik

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2016 r. w Siedlcach

na rozprawie

sprawy z wniosku D. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do zasiłku chorobowego

na skutek apelacji wnioskodawczyni

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 12 października 2015r. sygn. akt IV U 286/15

oddala apelację.

Sygn. akt IV Ua 43/15

UZASADNIENIE

Decyzją z 10.06.2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonej D. S. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 1.05.2015r. do 15.05.2015r. z uwagi na to, że po ustaniu pracowniczego tytułu ubezpieczenia chorobowego kontynuowała ona działalność zarobkową w postaci prowadzenia działalności gospodarczej.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona wskazała, że prawo do zasiłku chorobowego nabyła w trakcie trwania stosunku pracy. Zwolnienia lekarskie zostały wystawione bez przerwy. W czasie trwania stosunku pracy od 1.10.2009r. opłacała jedynie składkę na ubezpieczenie zdrowotne. Przepis art. 13 ust. 1 ustawy z 25.06.1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa nie dotyczy jej sytuacji, gdyż w trakcie pobytu w szpitalu i przebywania na zwolnieniu lekarskim nie jest możliwe prowadzenia działalności gospodarczej.

Wyrokiem z dnia 12 października 2015 r. w sprawie IV U 286/15 Sąd Rejonowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie D. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 10 czerwca 2015r.

Rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego było wynikiem następujących ustaleń faktycznych i rozważań prawnych:

D. S. w okresie od 1.08.2011r. do 30.04.2015r. była zatrudniona na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) w D. Ł. i z tego tytułu podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu chorobowemu.

Od 1.10.2009r. D. S. prowadzi działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod nazwą Ośrodek Szkolenia (...) w S..

D. S. była niezdolna do pracy w okresie od 28.04.2015r. do 15.05.2015r.

Sąd Rejonowy za bezsporny uznał fakt, że ubezpieczona do 30.04.2015r. podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu chorobowemu jako pracownik płatnika składek (...) w D. Ł.. Tytuł obowiązkowego ubezpieczenia chorobowe ustał z uwagi na rozwiązanie stosunku pracy przez ubezpieczoną. Bezsporna była także okoliczność, że od 1.10.2009r. ubezpieczona prowadzi działalność gospodarczą w postaci spółki cywilnej. Zatem po 30.04.2015r. ubezpieczona miała tytuł w postaci prowadzenia działalności gospodarczej do objęcia jej dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym na podstawie art. 11 ust. 2 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015r. poz. 121). Jednakże ubezpieczona po 30.04.2015r. nie złożyła wniosku o objęcie jej dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym.

Sąd Rejonowy wskazał, iż ubezpieczona prowadząc pozarolniczą działalność gospodarczą podlega zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 ustawy z 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015r. poz. 121) obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu oraz na podstawie art. 11 ust. 2 w/w ustawy dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. W tych okolicznościach Sąd Rejonowy uznał, iż ubezpieczona miała tytuł prawny w postaci prowadzenia działalności gospodarczej stanowiący podstawę do objęcia jej dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym po 30.04.2015r.

W ocenie Sądu Rejonowego prowadzenie przez ubezpieczoną działalności pozarolniczej po 30.04.2015r. stanowi działalność zarobkową w rozumieniu przepisu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z 25.06.1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2005r., nr 31, poz. 267 ze zm.). Działalność zarobkową – choćby ze względów semantycznych – należy ujmować szerzej niż pracę zarobkową. Odmienność ta wyraża różnicę między dyspozycją art. 13 i art. 17 cyt. ustawy.

Sąd Rejonowy w pełni podzielił również stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uzasadnieniu wyroku z 9.01.2012r. (I UK 212/11, OSNP 2012/23-24/294), zgodnie z którym „działalność zarobkowa” jest semantycznie pojęciem szerszym niż „praca zarobkowa”. Zatem każdy przejaw zachowania człowieka, który przynosi przychód, jest wystarczającym powodem do pozbawienia pracownika do zasiłku po ustaniu tytułu ubezpieczenia. W związku z uznaniem, że w okolicznościach niniejszej sprawy ma zastosowanie przepis art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2005 r., nr 31, poz. 267 ze zm.) Sąd Rejonowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach wniosła ubezpieczona D. S. zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 232 kpc w zw. z art. 233 kpc w zw. z art. 227 kpc poprzez całkowicie dowolną wyrażającą się w uznaniu, że ubezpieczona D. S. nie ma prawa do zasiłku chorobowego w okresie od 01.05.2015 r. do 15.05.2015 r. z uwagi na to, że po ustaniu pracowniczego obowiązkowego tytułu do ubezpieczenia chorobowego kontynuowała wcześniej prowadzoną działalność gospodarczą jako współniczka spółki cywilnej oraz nieuwzględnieniu okoliczności, że organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 5.10.2015 r. przyznał, że ubezpieczona D. S. nie uzyskiwała żadnego dochodu w trakcie niezdolności do pracy;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez uznanie, że uprawnienie do

zasiłku chorobowego powstałe w trakcie obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego z tytułu pracowniczego stosunku pracy ustaje po rozwiązaniu tego stosunku w przypadku, gdy po rozwiązaniu stosunku pracy/reaktywował się inny obowiązkowy tytuł ubezpieczenia społecznego z racji prowadzenia działalności gospodarczej.

W oparciu o powyższe podstawy zaskarżenia ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie, że wobec faktu, że D. S. po ustaniu pracowniczego stosunku pracy nie uzyskiwała dochodu i faktycznie nie prowadziła działalności gospodarczej z racji niezdolności do pracy ma prawo do zasiłku chorobowego w okresie od 01.05.2015 r. do 15.05.2015 r. i zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej kosztów postępowania według norm przepisanych ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji i pozostawienie temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

W okolicznościach niniejszej sprawy bezspornym jest, że ubezpieczona do dnia 30 kwietnia 2015 r. podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu chorobowemu jako pracownik u płatnika składek (...). Tytuł obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego ustał z uwagi na rozwiązanie stosunku pracy między stronami. Bezsporna jest również okoliczność, że ubezpieczona w okresie od dnia 01.01.2003 r. (a nie od 01.10.2009 r. jak to ustalił Sąd pierwszej instancji) prowadzi działalność gospodarczą w postaci Ośrodka Szkolenia (...) spółka cywilna w S.. (...) spółki cywilnej D. S. zawarła dnia 6 stycznia 2003 r. z W. G. i B. G. (umowa spółki cywilnej k. 135 – 138, uchwała z dnia 30.12.2002 r. o wpisaniu D. S. jako współnika w związku z objęciem przez nią udziałów w spółce z dn. 01.03.2003 r. k. 131), jak również że powyższa działalność prowadzona jest do chwili obecnej. Bezsporne jest również, że niezdolność do pracy u ubezpieczonej powstała w okresie zatrudnienia u płatnika składek (...) tj. od dnia 28 kwietnia 2015 r.

Powyższe wskazuje zatem, że ubezpieczona po 30 kwietnia 2015r. miała tytuł w postaci prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej do objęcia jej dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Jednakże ubezpieczona po 30 kwietnia 2015 r. nie złożyła wniosku o objęcie jej dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z 25.06.1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2005r., Nr 31, poz. 267 ze zm.) zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Przysługuje on również osobie, która stała się niezdolna do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli niezdolność do pracy trwała bez przerwy co najmniej 30 dni i powstała nie później niż w ciągu 14 dni od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego (art. 7 pkt 1).

W myśl art. 13 ust. 1 pkt 2 w/w ustawy zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby. Przepis art. 13 ust. 1 i 2 ustawy stanowi lex specialis do regulacji zawartej w przepisie art. 6 ust. 1 i 2 ustawy.

Sąd Rejonowy nie naruszył przepisów prawa procesowego wymienionych w zarzucie apelacyjnym tj. art. 232 kpc, art. 233 kpc w zw. z art. 227 kpc poprzez ustalenie, że ubezpieczona po 30 kwietnia 2015 r. kontynuowała prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej. Zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej domniemywa się, że dane wpisane do (...) są prawdziwe. Zgodnie zaś z art. 14a ust. 2 wymienionej ustawy w przypadku wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej jest skuteczne pod warunkiem jej zawieszenia przez wszystkich współników. Ocena czy działalność gospodarcza rzeczywiście jest wykonywana, należy do sfery ustaleń faktycznych, a istnienie wpisu do ewidencji nie przesądza o faktycznym prowadzeniu działalności gospodarczej, jednakże wpis ten prowadzi do

domniemania prawnego, według którego osoba wpisana do ewidencji, która nie zgłosiła zawiadomienia o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, jest traktowana jako prowadząca taką działalność (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 10.02.2016 r., III AUa 849/15).

W okolicznościach niniejszej sprawy działalność gospodarcza prowadzona przez ubezpieczoną pod nazwą Ośrodek Szkolenia (...) s.c. w S. nie została zawieszona ani wykreślona z (...) po 30 kwietnia 2015 r. (k.12), a ponadto z dokumentów w postaci formularzy obliczeniowych zaliczek na podatek dochodowy należny od ubezpieczonej D. S. za okres od 01.04.2015 r. do 30.09.2015 r., (k.34-50), wydruku z podatkowej księgi przychodów i rozchodów działalności gospodarczej prowadzonej przez ubezpieczoną za okres od maja do sierpnia 2015 r., (k. 51-128) wynika bezspornie, że działalność gospodarcza prowadzona przez ubezpieczoną w formie spółki cywilnej była prowadzona po 30.04.2015r. i w poszczególnych miesiącach przynosiła bardzo wysokie przychody jak również, że ubezpieczona z tej działalności w okresie tym uzyskiwała wysokie dochody rzędu co miesiąc ponad 12 000 zł, które podlegały opodatkowaniu. Powyższe dokumenty rozliczeniowe, o które uzupełniony został materiał dowodowy przez Sąd drugiej instancji jednoznacznie dowodzą, że ubezpieczona kontynuowała prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej po 30 kwietnia 2015 r. i uzyskiwała z niej dochody. Nie zostało zatem obalone przez ubezpieczoną domniemanie prawne wynikające z art. 33 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Ubezpieczona miała zatem od 01 maja 2015 r. tytuł ubezpieczenia w postaci prowadzenia działalności gospodarczej (kontynuując działalność, która nie podlegała obowiązkowi opłacania składek do 30 kwietnia 2015 r. wobec prowadzenia jej równoległe z pracowniczym zatrudnieniem) i podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, a w konsekwencji nabyła tytuł do objęcia jej dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym.

Niezasadny pozostaje również zarzut dotyczący naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Zgodnie z niniejszym przepisem pozbawienie prawa do zasiłku następuje zarówno w przypadku niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego jak i po jego ustaniu. Dlatego nie może być uznany za słuszny zarzut apelującej, że skoro niezdolność do pracy powstała u niej w okresie podlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu chorobowemu w związku ze stosunkiem pracy u płatnika składek (...) to nie ma do niej zastosowania art. 13 ust. 1 pkt 2 w/w ustawy.

Lektura przepisu art. 13 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa nie pozostawia wątpliwości, że pozbawienie prawa do zasiłku chorobowego dotyczy wyłącznie okresu po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jednakże dotyczy on zasiłku z tytułu niezdolności do pracy, która powstała w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego (tak jak w przypadku ubezpieczonej), jak i z tytułu niezdolności powstałej po ustaniu tego tytułu. Tak więc przepis niniejszego artykułu stosuje się również w sytuacji gdy niezdolność do pracy powstała w okresie obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego.

Dla zastosowania tego przepisu znaczenie ma wyłącznie działalność zarobkowa wykonywana po okresie ubezpieczenia.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia z dnia 9 stycznia 2012 r., I UK 212/11 wskazał, że „działalność zarobkowa” semantycznie jest pojęciem szerszym niż „praca zarobkowa”. Zapatrywanie to jest czytelne również z innych przyczyn. Określenia „praca” i „działalność” konwenują z celem przepisów, w których zostały umiejscowione. O ile art. 17 ust. 1 ustawy nawiązuje do obowiązków wynikających z trwającej relacji ubezpieczeniowej, o tyle art. 13 ust. 1 koncentruje uwagę na możliwości zarobkowania po ustaniu tytułu ubezpieczenia. Nie każda bowiem działalność ubezpieczonego, nawet o charakterze odpłatnym, godzi w cel zwolnienia od pracy. Nie jest tak, gdy zachowanie ubezpieczonego polega na wykonywaniu pracy zarobkowej. Na gruncie przepisu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy posłużenie się zwrotem „praca zarobkowa” nie przystawałoby do jego funkcji. W tym wypadku logiczne jest, że położono akcent na czynnik zarobkowy. Sposób zachowania uprawnionego został zakreślony możliwie najszerszej, dlatego posłużono się terminem „działalność”. Inaczej rzecz ujmując, każdy przejaw zachowania człowieka, który przynosi przychód, jest wystarczającym powodem do pozbawienia prawa do zasiłku po ustaniu tytułu ubezpieczenia. W okolicznościach niniejszej sprawy ubezpieczona po 30 kwietnia 2015 r. kontynuowała działalność zarobkową w postaci działalności gospodarczej po nazwą Ośrodek Szkolenia (...) s.c. w S. i uzyskiwała z tego tytułu wysokie dochody, co powoduje,

że miała tytuł do objęcia jej dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowy tak więc Sąd pierwszej instancji prawidłowo stwierdził, że przepis art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa ma zastosowanie w okolicznościach niniejszej sprawy.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 385 kpc orzekł jak w sentencji wyroku.